

Dosarul nr. 3r-209/23 (2-22056977-01-3r-09082023)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – V. Chisilița

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – A. Minciuna, D. Băbălău, E. Palanciuc

DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Aliona Donos

examinând recursul declarat de Piotr Petrov,
în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Piotr Petrov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Piotr Petrov împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 21 aprilie 2022, Piotr Petrov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Piotr Petrov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale.

La 23 noiembrie 2022, Piotr Petrov a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii, iar la 15 martie 2023, a depus peste termen apel motivat, nesolicitând repunerea în termen.

Prin încheierea din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Piotr Petrov împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 27 iunie 2023, Piotr Petrov a declarat recurs împotriva încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, recursul fiind expediat prin poștă la 23 iunie 2023 (f.d. 67).

În cererea de recurs Piotr Petrov a indicat faptul că nu a primit încheierea contestată, astfel, va depune o cerere de recurs motivată după ce va lua cunoștință de conținutul încheierii.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, și remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Piotr Petrov este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 03 mai 2023, acesta fiind notificată recurentului la 27 iulie 2023 (f.d. 68).

Astfel, recursul declarat de Piotr Petrov, înregistrat la 27 iunie 2023, expedit prin poștă la 23 iunie 2023, este în termen (f.d. 66, 67).

La 10 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimatului copia recursului (f.d. 71). Referință asupra recursului lui Piotr Petrov nu a fost depusă.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Piotr Petrov urmează a fi respins din următoarele motive.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Piotr Petrov împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, la 10 noiembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ depusă de Piotr Petrov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil (f.d. 39).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 23 noiembrie 2022, Piotr Petrov a contestat cu apel hotărârea din 10 noiembrie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea în contencios administrativ să fie admisă integral (f.d. 42).

Prin încheierea din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Piotr Petrov împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 64-65).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Ținând cont de prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de recurs menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul

prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă.

Articolul 232 alin. (1) din Codul administrativ reglementează expres că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii. Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Totodată, alin. (2) al aceluiași articol stabilește că, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale. Astfel, reclamantul/apelantul trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei și să depună apelul motivat în termenul prevăzut de lege.

La caz, hotărârea motivată i-a fost notificată recurentului/apelant prin poșta electronică la 03 februarie 2023 (f.d. 53) și prin intermediul oficiului poștal la 10 februarie 2023 (f.d. 56), iar cererea de apel motivată a fost depusă de către apelant abia la 15 martie 2023 (f.d. 61-62), cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia). La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre

desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Totodată, conform art. 237 din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs notează că, în cazul din speță, apelantul/recurent Piotr Petrov nu a făcut uz de dreptul procedural respectiv și nu a solicitat repunerea în termenul de depunere a apelului.

În lumina acestor circumstanțe, completul de judecată al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Piotr Petrov împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. În acest context, prin prisma celor constatate, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative argumentele invocate de recurent în conținutul cererii de recurs.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de Piotr Petrov împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Piotr Petrov.

Se menține încheierea din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Piotr Petrov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos